

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมในการกำหนดการนำเสนอเนื้อหา ความรุนแรงในละครโทรทัศน์ไทย” นี้ มุ่งศึกษาถึงการนำเสนอเนื้อหาความรุนแรงในละครโทรทัศน์ การกลั่นกรองเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมก่อนออกอากาศสู่สายตาประชาชน และความเหมาะสมในการ กำหนดกรอบการนำเสนอเนื้อหาความรุนแรงในละครโทรทัศน์ไทยว่าควรเป็นอย่างไร เพื่อเป็น แนวทางและประโยชน์ต่อผู้ผลิตรายการ คณะกรรมการเซ็นเซอร์ และผู้ชม ในการใช้เป็นกรอบ มาตรฐานที่ยอมรับร่วมกันของทุกฝ่าย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้วิธีสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key-Informant Interview) แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ คณะกรรมการเซ็นเซอร์ ผู้ผลิต และผู้ชม รวมทั้งการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) วิทยุรุ่น รวมจำนวนผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งสิ้น 33 คน นอกจากนั้น ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล จากเอกสาร การจดบันทึกรายละเอียดต่าง ๆ ที่ได้จากการชมเทปละครโทรทัศน์ และการศึกษาค้นคว้าแนวคิดทฤษฎี รวมทั้งผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากเอกสารต่าง ๆ นำมาประกอบการศึกษา เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และสรุปถึงกรอบความเหมาะสมในการนำเสนอเนื้อหาความรุนแรง ในละครโทรทัศน์ไทย

ผลการวิจัยในส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาความรุนแรงที่ปรากฏในสื่อละครโทรทัศน์ พบว่ากลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ ซึ่งประกอบไปด้วย กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ชม กรรมการเซ็นเซอร์ มีความเห็นสอดคล้องกันว่า ฉากและเนื้อหาความรุนแรงในละครโทรทัศน์ที่ไม่เหมาะสมมี ค่อนข้างมาก เกินความจำเป็น และถูกนำมาเป็นจุดขายของละครไทย ที่ผู้ผลิตคิดว่าเป็นสิ่งที่ผู้ชมชอบ ไม่ว่าจะป็นคำพูดของตัวละครที่ได้เถียงกัน การใช้คำพูดที่เป็นลักษณะการดูถูก ดูหมิ่น เหยียดหยาม และถ้อยคำหยาบคาย หรือ แม้แต่การใช้กิริยาอาการท่าทาง ซึ่งบางครั้งภาพความรุนแรง อาจไม่รุนแรงมาก แต่มีผลกระทบสูงต่อพฤติกรรมของผู้ชม

นอกจากนั้นกลุ่มผู้ชมบางส่วน และผู้ผลิตละครเห็นว่า เนื้อหาความรุนแรงทำให้ละคร สนุก ตื่นเต้น เพิ่มอรรถรสในการชม และทำให้เรื่องราวมีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น ซึ่งการชมละคร เป็นวิธีหนึ่งที่ทำให้สบายใจ และหลีกเลี่ยง (Escape) จากความเป็นจริงที่เป็นอยู่ ส่วนพฤติกรรม ความรุนแรงในละคร น่าจะมีผลกับคนที่มีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมอยู่แล้วมากกว่า

ส่วนความคิดเห็นและความต้องการของผู้ชมต่อรูปแบบและเนื้อหาความรุนแรงของ ละครโทรทัศน์ในปัจจุบันนั้น กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ชม และกรรมการเซ็นเซอร์ กล่าวถึงรูปแบบการ นำเสนอเนื้อหาในละครโทรทัศน์ว่า จำเป็นต้องมีหลายรส ทั้งเครียด และสนุกสนาน สลับกันไป

ส่วนความรุนแรงนั้น ควรทำตามความจำเป็นของเนื้อหา และเหตุการณ์ แต่ไม่ควรนำเสนอวิธีการ อย่างละเอียด และแสดงให้เห็นถึงความโหดเหี้ยมมากเกินไป และต้องแสดงให้เห็นถึงทางออกที่ดี หรือวิธีการแก้ปัญหาที่เหมาะสมว่าเป็นอย่างไร

และทุกกลุ่มเห็นว่า การควบคุมเนื้อหาความรุนแรงในละครโทรทัศน์ ควรเป็นที่ยอมรับ ร่วมกันของฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยมีองค์กรกลางเชื่อมประสาน เพื่อเปิดเวทีให้ทุกฝ่ายได้ร่วม แสดงความคิดเห็น และทำความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของสื่อละครโทรทัศน์ที่เหมาะสมต่อไป

สำหรับกระบวนการในการตรวจพิจารณาเนื้อหาความรุนแรงในละครโทรทัศน์ของ สถานีโทรทัศน์ในประเทศไทย ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับปัจจัยต่าง ๆ อันได้แก่ คุณสมบัติของ คณะกรรมการเซ็นเซอร์ของสถานีโทรทัศน์แต่ละแห่ง ซึ่งปัจจุบันยังไม่มีกำหนดคุณสมบัติทางการ ศึกษาไว้อย่างชัดเจน ดังนั้นจึงควรกำหนดคุณสมบัติที่สำคัญของผู้ที่ทำหน้าที่ตรวจพิจารณาดังกล่าว อาทิ ความเป็นกลาง ความมีคุณธรรม จรรยาบรรณ วุฒิภาวะ และวิสัยทัศน์

ส่วนมาตรการในการควบคุมเนื้อหาละครโทรทัศน์ด้วยการเซ็นเซอร์ ที่ใช้วิธีการควบคุม ตนเอง (Self Control) ของสถานีโทรทัศน์แต่ละแห่งนั้น ยังคงมีความสำคัญ และมีความจำเป็น อย่างยิ่งในกระบวนการกลั่นกรองเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมก่อนการแพร่ภาพออกอากาศ ทั้งนี้เพื่อเป็น การรักษาประโยชน์ของสาธารณะให้ดีที่สุด

อย่างไรก็ตาม จากผลการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมในการนำเสนอ เนื้อหาความรุนแรงในละครโทรทัศน์ไทยนั้น ผู้วิจัยพบว่า สิ่งที่มีผลต่อความคิดเห็นที่สอดคล้องหรือ แตกต่างกันหรือไม่นั้นขึ้นอยู่กับ เพศ วัย วุฒิภาวะ ประสบการณ์ ความคิดดั้งเดิม บทบาทหน้าที่ และบรรทัดฐานทางสังคม (Norm) ซึ่งเป็นตัวแปรสำคัญในการตีความเกี่ยวกับความรุนแรง ออกมา เหมือนหรือแตกต่างกัน กล่าวคือ กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิแสดงความคิดเห็นจากหลักวิชาการ ความถูกต้อง เหมาะสม และจารีตประเพณีเป็นหลัก ในส่วนกรรมการเซ็นเซอร์จะมองในแง่ผู้ปกป้องประโยชน์ สาธารณะ และบรรทัดฐานทางสังคม (Norm) จากกฎระเบียบ และดุลยพินิจเป็นหลัก ส่วนกลุ่มผู้ผลิต จะมองในแง่ศิลปะ และผลประโยชน์ทางธุรกิจเป็นหลัก ส่วนกลุ่มผู้ชมซึ่งจะเป็นกลุ่มที่มุ่งเน้นใน เรื่องของการเสพเนื้อหาต่าง ๆ นั้น จะมีความคิดเห็นจาก 2 บทบาท กล่าวคือ ในกรณีที่เป็นผู้ชม ก็ จะพิจารณาจากความต้องการ ความสนใจของตนเอง แต่หากมีบทบาทเป็นพ่อ แม็กก็ใช้บรรทัดฐาน ทางสังคม (Norm) เป็นหลัก

ดังนั้น การกำหนดกรอบร่วมกันเพื่อให้เป็นที่ยอมรับของทั้ง 4 ฝ่าย เป็นเรื่องที่ต้องอาศัย ความร่วมมือของทุกฝ่าย ที่จะต้องให้ความสำคัญ และทำกันอย่างจริงจัง ซึ่งทางรัฐบาลและ สถานีโทรทัศน์ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้โอกาสในการเปิดเวทีให้ทุกฝ่ายได้มีโอกาสร่วม แสดงความคิดเห็น โดยมีการกำหนดคุณสมบัติของผู้เข้าร่วมประชุม และควรจัดให้มีช่องทางที่

สะดวกในการแสดงความคิดเห็นให้กับประชาชนผ่านสื่อต่าง ๆ เพื่อเป็นกระบอกเสียงและสะท้อนความคิดเห็นและความต้องการของผู้ชมในสังคม อันจะเป็นประโยชน์ต่อทุกฝ่ายในการนำข้อมูลไปพิจารณาเพื่อเป็นแนวทางในการผลิตรายการ และเป็นข้อมูลในการกำหนดเกณฑ์การตรวจพิจารณารายการต่อไป